

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1923 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets memorial med förslag till ändring av rubriken 1242 i gällande tulltaxa.

Med begagnande av den jämlikt § 40 riksdagsordningen utskottet tillkommande befogenheten att väcka förslag i bevillningsfrågor, får bevillningsutskottet härmed göra framställning om sådan ändring av rubriken 1242 i gällande tulltaxa, att tullfrihet beredes för konstgjorda pyrningsmedel.

Anledning för utskottet att framkomma med förslag i berörda syfte har givits genom en av generaltullstyrelsen den 30 april 1923 till chefen för finansdepartementet avlåten skrivelse, av vilken departementschefen med skrivelse den 4 innevarande maj överlämnat en avskrift till utskottets ordförande.

Generaltullstyrelsen har i sin omförmälda skrivelse anfört följande.

»Sedan en följd av år tillbaka förekommer införsel till Sverige av vissa vid beredning av hudar och skinn såsom pyrningsmedel använda preparat med olika fantasinamn, av vilka det vanligaste synes vara Oropon, framställt av den tyska firman Röhm & Haas A/G, Darmstadt. För preparatens egenskaper och användning lämnas en redogörelse i närslutna bruksanvisning¹.

Frågan angående tullbehandlingen av berörda preparat har vid olika tillfällen varit föremål för prövning av generaltullstyrelsen. Så förekom under år 1912 tvist rörande tullbehandlingen av ett parti Oropon OR, vilken hänköts till styrelsens avgörande. Den sakkunnige, vilkens yttrande styrelsen i sistberörda fall inhämtade, förklarade efter verkställd undersökning av varan, att densamma utgjorde en blandning av salmiak (78 procent), trämjöl (17 procent) och ett limliknande ämne. Med stöd av detta yttrande och i enlighet med de bestämmelser, som gälla ifråga om tullbehandlingen av varor utgörande en blandning av olika beståndsdelar, vilka bestämmelser äro upptagna i § 1 a) av de till gällande tulltaxa fogade 'underrättelser om vad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör', blev varan av styrelsen hänförd till tulltaxerubrik nr 238: Huggblock etc. — — —: även som *trämjöl* etc., med en tullsats av 2 öre per kilogram.

Vid företagen undersökning av under detta år införda partier av preparatet Oropon har framgått, att den i varan ingående beståndsdel, som av

¹ Här ej avtryckt.

den sakkunnige betecknas såsom 'ett limliknande ämne', utgöres av pankreatin, ett enzym, berett av pankreaskörtlarna hos nötkreatur och svin, vilket, därest det icke införes såsom en beredning, avsedd uteslutande för medicinskt bruk, bör tullbehandlas enligt rubrik 1259: Kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda, för vilka gäller en tullsats av 15 procent av värdet. Det förhållandet, att den undersökning, som tidigare verkställdes av den av generaltullstyrelsen anlitade sakkunnige, lämnat ett för varans bedömande ur tullteknisk synpunkt mindre tillfredsställande resultat, finner i viss mån sin förklaring dels i den omständigheten, att varans sammansättning utgjort en fabriktions-hemlighet, dels ock däruti, att först ur de senare årens facklitteratur på området erforderliga upplysningar angående ifrågavarande preparat kunnat hämtas. Med den kännedom, man sålunda numera äger angående varans sammansättning — de olika bokstavsbeteckningarna för Oropon beteckna endast olika kvaliteter av samma vara — och då den i varan ingående verk-samma beståndsdel, pankreatinet, såsom redan anförts, drager värdetull, har styrelsen icke kunnat undgå att, med frångående av tidigare beslut angående tullbehandlingen av ifrågavarande preparat, förklara detsamma skola hänföras till ovannämnda rubrik 1259 med en tull av 15 procent av värdet.

Detta innebär emellertid en betydande tullförhöjning å varan ifråga. Det tullpliktiga värdet å vissa partier Oropon OD, som inkommit under innevarande år, har uppgått till 4 kronor 80 öre per kilogram. Oropon, som under en följd av år varit belagt med en tull av endast 2 öre per kilogram, kommer sålunda med tillämpning av nu gällande tulltaxebestämmelser och nyss angivna värdeberäkning hädanefter att bliva underkastat en tull av omkring 72 öre per kilogram. Bortsett från de olägenheter, som en så betydande, plötslig tullförhöjning givetvis måste förorsaka näringslivet, synes med skäl kunna ifrågasättas, huruvida över huvud taget någon tullbeskattning av ifrågavarande preparat kan anses lämplig. Oropon utgör nämligen ett preparat, vilket såsom pyrningsmedel ersätter den tidigare för samma ändamål använda hund- eller duvgödseln. Preparatet har uppenbarligen i jämförelse med dessa äldre pyrningsmedel stora hygieniska företräden och, enligt de uttalanden av sakkunniga, som styrelsen under behandlingen av denna fråga inhämtat, besitter detsamma jämväl betydande tekniska fördelar. Härtill kommer, att, såvitt styrelsen kunnat utröna, för närvarande ingen tillverkning förekommer inom landet av konstgjorda pyrningsmedel samt att förutsättningar för upptagande av sådan tillverkning, särskilt med hänsyn till ovan-nämnda tyska fabrikats dominerande ställning, icke heller torde förefinnas.

Sveriges årsimport av Oropon och därmed likställda preparat har av sakkunnig uppskattats till 30,000 kilogram. Tullen härå, beräknad efter 15 procent av värdet, belöper sig med nuvarande pris å varan till omkring 21,000 kronor.

Generaltullstyrelsen har ansett sig böra bringa ovan anförda förhållanden till herr statsrådets kännedom, för den händelse herr statsrådet skulle finna desamma påkalla vidtagandet av åtgärder i syfte att bereda tullfrihet för ifrågavarande preparat. Detta synes lämpligen kunna ske genom ett tillägg till tulltaxerubriken 1242, vilken omfattar vissa andra inom garverii-industrien använda hjälpmedel. Rubriken skulle då erhålla förslagsvis följande lydelse:

1242. Vegetabiliska garvningsämnen, såsom ekbark, garvskidor (myrobalaner) och kvebrachoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, garvämnesextrakter, flytande eller fasta, samt konstgjorda pyrningsmedel; ävensom galläpplen fria.»

Bevillningsutskottet har sedermera mottagit en av chefen för generaltullstyrelsens tullbehandlingsbyrå undertecknad skrivelse, i vilken meddelats, att, enligt vad som inhämtats dels från Sveriges kemiska industrikontor och dels från chefen för kommerskollegii industribyrå, de i styrelsens ovan återgivna skrivelse avsedda pyrningsmedlen för närvarande icke tillverkades och icke heller för framtiden kunde antagas bliva föremål för tillverkning här i landet.

Av generaltullstyrelsens ovan återgivna skrivelse framgår, att de vid beredning av hudar och skinn såsom pyrningsmedel använda preparat, vilka framställningen avser, under en följd av år hänförs till tulltaxans rubrik 238, för vilken gäller en tullsats av 2 öre för 1 kilogram, men att, efter nya under innevarande år verkställda undersökningar av preparaten, styrelsen funnit desamma böra hänföras till rubriken 1259, kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda, med en tullsats av 15 procent av värdet. Vidare påvisas i styrelsens skrivelse, att den tullbehandling av konstgjorda pyrningsmedel, som sålunda numera tillämpas, innebär en betydande tullförhöjning. För det förslag om tullfrihet för artikeln i fråga, som styrelsen framställer, anför styrelsen såsom skäl, jämte olägenheten för ifrågavarande industri av en dylik plötslig tullförhöjning, även de hygieniska och tekniska fördelar i jämförelse med tidigare använda pyrningsmedel, som ifrågavarande preparat ägde, liksom ock det förhållandet, att någon tillverkning inom landet av konstgjorda pyrningsmedel icke förekomme eller kunde förväntas uppstå.

*Utskottets
yltrande.*

På sätt den nu lämnade sammanfattningen av några huvudpunkter i generaltullstyrelsens framställning visar, föreligger här ett fall, då på grund av nya tulltekniska rön en mycket avsevärd tullförhöjning inträtt för en artikel, som användes inom en viss inhemsk industri, en tullförhöjning, vilken saknar stöd i de grunder, som varit bestämmande vid avvägningen av gällande tullsatser. Med hänsyn till sistberörda förhållande och vid beaktande särskilt av det betydande belopp, med vilket tullen sålunda höjts, har det syntts utskottet önskvärt, att ändring snarast möjligt åvägbringas, givetvis under förutsättning att inga berättigade intressen trädas för nära. Betyggande skäl för att så icke är förhål-

landet har utskottet funnit föreligga i vad från generaltullstyrelsens sida anförts därom, att frågan icke skadar någon svensk industris intressen.

Generaltullstyrelsens ändringsförslag innefattar, som nämnts, att fullständig tullfrihet skulle införas för ifrågavarande artikel. En dylik tullbehandling skiljer sig högst obetydligt från den tidigare tillämpade, då artikeln belades med en tull av 2 öre för 1 kilogram. Någon betänklighet mot förslaget på grund av berörda skiljaktighet synes icke böra möta.

På sålunda anförda skäl och då bevillningsutskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot generaltullstyrelsens ändringsförslag, har utskottet ansett sig böra upptaga detsamma såsom sitt förslag, därigenom möjliggörande att ändringen genomföres redan vid nu pågående riksdag. Utskottet har emellertid velat betona, att vad utskottet härmed förordar endast är en åtgärd, avsedd att undanröja anledningen till en av särskilda förhållanden förorsakad bristande följdriktighet i tullbehandlingen av en viss vara. I någon saklig undersökning av frågan har utskottet däremot icke ingått, och har utskottet sålunda icke prövat det skäl för tullfriheten, som generaltullstyrelsen funnit i de ifrågavarande preparatens hygieniska och tekniska företräden. Bedömandet ur dylika synpunkter har utskottet, i överensstämmelse med sin tidigare i olika frågor uttalade uppfattning, ansett böra anstå i avvaktan på resultatet av den inom tull- och traktatkommittén pågående utredningen.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

1) besluta, att rubriken 1242 skall erhålla följande ändrade lydelse:

1242. Vegetabiliska garvningsämnen, såsom ekbark, garvskidor (myrobalaner) och kvebrachoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, garvämnesextrakter, flytande eller fasta, samt konstgjorda pyrningsmedel; ävensom galläpplen *fria*;

2) under förutsättning av bifall till vad under 1) hemställts,

a) för sin del jämväl besluta, att den ändrade bestämmelsen skall tillämpas redan under innevarande

statsregleringsperiod från dag, som Kungl. Maj:t bestämmer; samt

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t, med tillkännagivande av sina sålunda fattade beslut, anhålla, att Kungl. Maj:t ville förordna om den beslutade ändringens ikraftträdande snarast möjligt.

Stockholm den 11 maj 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing, Gustaf Nilsson, Antonsson, Rosén, Rune, Björnsson**, *Jönsson* i Boa, *Johansson* i Kullersta, *Olsson* i Ramsta, *Henrikson, Carlsson* i Ystad, *Heyman, Ericson* i Obergå*, *Johan Bergman**, *Uddenberg* i Karlskoga, *Bengtsson* i Kullen, *Lövgren* i Nyborg, *Björklund* och *Olsson* i Golvvasta*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.